

Sociale zekerheid: Eigen risicodragerschap WGA Deel 2

Indien u inderdaad de formulieren heeft opgestuurd en een positieve beschikking van de Belastingdienst heeft ontvangen, is de gemeentelijke werkgever eigen risicodrager geworden voor de WGA en wellicht ook voor de ZW flex. Heeft u nog even tijd nodig om de risico's in kaart te brengen? Dat is ook mogelijk. Gemeentelijke werkgevers kunnen een verzoek om eigenrisicodrager voor de WGA te worden doen bij de Belastingdienst op twee tijdstippen. U kunt het eigen risicodragerschap op 1 januari of op 1 juli laten beginnen. De aanvraag moet uiterlijk 13 weken vóór de ingangsdatum (dus voor 2 oktober of voor 1 april) binnen zijn bij de Belastingdienst. Indien de gemeentelijke werkgever opteert voor het eigen risicodragerschap, dan wordt er op de aanvraagformulieren van de Belastingdienst (zie deel 1) ook gemeld dat er naast de zogenoemde aanvraag eigen risicodragerschap ook nog een garantieverklaring van een bank of verzekeraar wordt gevraagd om het risico op te vangen. Echter, de meeste overheidsinstellingen zoals gemeenten zijn van de garantiestelling uitgezonderd. Gemeentelijke werkgevers hoeven dus geen garantieverklaring mee te sturen. Dit is nader geregeld in de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv). Stel u vraagt het eigen risicodragerschap aan. De vraag is nu: wat komt er dan allemaal op de gemeente af?

In- en uitloopriscio

Een belangrijk gevolg van een keuze voor het eigen risicodragerschap is dat gemeentelijke werkgevers ook de WGA-uitkering moeten gaan betalen van (ex-) werknemers die al arbeidsongeschikt waren (en misschien zelfs al een WGA-uitkering hadden) op het moment waarop het eigen risicodragerschap ingaat. Dit is het zogenaamde inloopriscio. Het UWV heeft besloten dat vanaf 1 januari 2017 dat door samensmelting van de WGA-vast en WGA-flex de staartlasten bij het UWV blijven. De staartlasten zijn de (potentiële) WGA-uitkeringslasten waarbij de eerste ziekte dag is gelegen vóór 1 januari 2017 (of datum ingang eigen risicodragerschap als dit na 1 januari 2017 is). Uitgaande van de ingangsdatum op 1 januari 2017 betekent dit vaak dat werknemers die zich op 1 januari 2015 ziek hebben gemeld en na 2 jaar nog steeds voor minimaal 35% (niet duurzaam) arbeidsongeschikt zijn, de WGA uitkeringslasten voor rekening van het UWV blijven.

Deze uitwerking betekent overigens ook dat als de gemeente nu eigenrisicodragers voor de WGA wordt, de eerste twee jaren van het eigen risicodragerschap nog geen WGA-uitkeringslasten worden betaald. Iemand die ziek wordt, krijgt immers vaak pas twee jaar later (na 2 jaar doorbetaling bij ziekte) een WGA-uitkering. Als ná de overstap op eigen risicodragerschap een werknemer na twee jaar ziekte recht krijgt op een WGA-uitkering, dan betaalt de gemeente deze de eerste 10 jaar zelf. Na 10 jaar betaalt UWV de uitkering.

Omvang

Uiteraard komt het voor dat werknemers wel eens ziek zijn. Gelukkig is dit in de meeste gevallen van korte duur. Maar wat is de kans dat een werknemer door ziekte na 2 jaar ongeschikt is om te werken? De kans is ongeveer dat 0,2% van de werknemers uiteindelijk arbeidsongeschikt worden in de zin van de WIA (IVA of WGA). In getallen komt dit neer op 1 op de 500 werknemers. Onder de WAO was dat 1 op de 100. In de WIA-regelgeving geldt dat niet alle arbeidsgeschikte werknemers komen voor rekening en risico van de werkgever. Dit komt onder andere doordat iemand tenminste 35% arbeidsongeschikt moet zijn om voor de WIA in aanmerking te komen. Daarbij geldt in de regeling dat niet alle arbeidsongeschikte werknemers voor rekening en risico van de werkgever komen. Slechts de WGA-gerechtigde: diegenen die gedeeltelijk en/of niet duurzaam arbeidsongeschikt zijn, blijven gedurende de eerste 10 jaar voor rekening van de werkgever. Van de groep van 0,2 % werknemers die in de WIA terechtkomt, vormen de WGA-gerechtigden de grootste groep: 0,12%. De andere groep van 0,08% zijn IVA-gerechtigden en blijven dus voor rekening van het publieke stelsel.

Kosten

Een gemeente met 500 werknemers zal dus gemiddeld 1 werknemer per jaar in de WIA zien verdwijnen. Zijn de daarmee samenhangende kosten overzichtelijk? Uiteraard is dit een afweging per gemeentelijke werkgever, maar een jaarlijkse fluctuatie van het ziekteverzuim met 1% wordt doorgaans zonder problemen opgevangen. De kosten die samenhangen met 1 WGA gerechtigde zijn aanzienlijk geringer. Al met al zijn dit lasten die zich eenvoudig laten vergelijken met een marginale toename van het ziekteverzuim waarvan de kosten al voor eigen rekening worden genomen. Is dit dan nooit een probleem? In bijzondere gevallen zeker.

Stel een busje met 9 van uw werknemers komt in een ongeval terecht en allen raken gedeeltelijk arbeidsongeschikt. Dan nemen de kosten exponentieel toe. Voor dit soort risico's zult u een afweging moeten maken: een voorziening opbouwen of een private verzekering sluiten. Om deze arbeidsongeschiktheidsrisico's in kaart te brengen binnen uw gemeente, wordt aangeraden om advies hierover in te winnen.

WIA-WGA uitkering: de verplichtingen

Stel gemiddeld 1 werknemer is voor langere tijd ziek, wat zijn dan uw verplichtingen? U vraagt de WIA-uitkering aan als de werknemer bijna 2 jaar (104 weken) arbeidsongeschikt is en door deze arbeidsongeschiktheid 65% of minder kan verdienen van zijn oude loon. In tegenstelling tot de WAO ligt bij de WIA het accent op de werkcapaciteit en niet op de arbeidsongeschiktheid. De WGA-gerechtigde heeft recht op een zogenaamde loongerelateerde uitkering (LGU) indien de laatste 26 van de 36 weken is gewerkt, deze is het eerste jaar 75% en daarna 70% van zijn inkomen met het maximum dagloon als bovengrens voor de berekening. De duur van de LGU-uitkering is afhankelijk van de optelsom van het fictieve arbeidsverleden (jaar van de 18e verjaardag tot en met 1997) en het feitelijk arbeidsverleden (1998 tot en met jaar voor de arbeidsongeschiktheid). Vervolgens geldt voor een arbeidsverleden tot 24 jaar: 1 jaar arbeidsverleden is 1 maand LGU-uitkering. Voor arbeidsverleden vanaf 24 jaar gelden sinds 1 januari 2016 nieuwe regels voor zowel de duur als de opbouw van de LGU-uitkering. Voor deze groep geldt dat het aantal verstreken kwartalen na 1 januari 2016 in mindering worden gebracht op de uitkering waarbij de LGU-uitkering niet korter kan zijn dan 24 maanden. Tevens geldt dat voor de eerste 10 jaar nog steeds dat voor ieder jaar arbeidsverleden één maand wordt opgebouwd. Echter, vanaf 1 januari 2016 wordt voor de periode daarna nog slechts een halve maand uitkering opgebouwd voor ieder jaar arbeidsverleden.

Na verloop van de LGU-uitkering, ontstaat er een financieel nieuwe situatie voor de werknemer en ook voor de gemeente. De LGU-uitkering komt te vervallen. Afhankelijk van de benutting van de restverdiencapaciteit kan de WGA-gerechtigde aanspraak maken op een *loonaanvullingsuitkering* (LAU), indien de medewerker 50% of meer

dan de restverdiencapaciteit verdient en wordt voldaan aan de 26-uit-36 weken eis. De VU-uitkering geldt indien 50% of minder dan de restverdiencapaciteit kan worden verdiend door de werknemer of door de werknemer niet wordt voldaan aan de 26-uit-36 wekeneis. Beide uitkeringen vallen onder de WGA en zijn voor rekening van de eigen risicodragende werkgever.

Keuringsbesluiten van het UWV

De keuringsarts blijft ook bij eigen risicodragerschap de mate van arbeidsgeschiktheid vaststellen en of sprake is van duurzame of niet-duurzame arbeidsongeschiktheid. Deze besluiten dienen zowel door de medewerker en door de gemeente goed te worden beoordeeld op hun juistheid. Immers, met name bij duurzaamheid is van belang of sprake is van de WIA-IVA of WIA- WGA uitkering. De keuringsartsen van het UWV geven dan aan dat een eventuele vermindering van de arbeidsongeschiktheid tot de mogelijkheden behoort. Het is van groot belang dat naast de werknemer ook de gemeente als (derde) belanghebbende bezwaar kan indienen tegen het keuringsbesluit. Het argument daarvoor is dat de rekening bij een WIA-WGA uitkering volledig bij de eigenrisicodragende werkgever komt te liggen, terwijl bij WIA-IVA-uitkering de rekening altijd door het UWV wordt betaald.